

US-BOF
Magnus Olofsson
010-240 53 82
magnus.olofsson@msb.se

Brandskydd vid skördarbete i jordbruket

För att begränsa riskerna kopplat till skördarbete på mark med hög brandrisk under särskilt torra förhållanden är det av stor vikt att arbetet genomförs med god planering och försiktighet. Kombinationen av maskiner i drift och torr växtlighet innebär ökad risk för vegetationsbränder. Allt arbete med skördetröskor och andra skördemaskiner bör ske med största försiktighet. En brand som uppstår i torrt gräs sprider sig snabbt och det behövs mycket vatten för att släcka. Då det är mycket torrt i marken finns risk att brand kan uppstå även vid skörd av vall.

Viktiga punkter att tänka på innan arbetet påbörjas:

- Gör en brandskyddskontroll av din traktor eller lantbruksmaskin i enlighet med checklisten på s.10
<https://www.brandskyddsforeningen.se/globalassets/lbk/flik-8.pdf>
- Kontrollera att din maskin är utrustad med rätt handbrandsläckare enligt de rekommendationer som ges av Lantbrukets brandskyddskommitté. <https://www.lrf.se/nyheter/riks/2018/07/har-du-ratt-brandslackare/> Det kan även vara bra att ha en extra brandsläckare.
- Identifiera förhållanden i marken som kan innebära ökad risk för uppkomst av brand. Exempelvis kan stenar som kommer i kontakt med redskap innebära hög risk för gnistbildning. Justering av skördesätt om det finns sten, lägre hastighet, högre stubbhöjd etc.
- Identifiera förhållanden avseende växtlighet och topografi på egen och omkringliggande mark som kan ge hastiga brandförlopp och förvärra en eventuell brand. Exempelvis sprider sig branden snabbare i branta motlut än i plan terräng.
- Säkerställ att tillfartsvägar är framkomliga inför eventuell släckinsats.
- Säkerställ möjlighet till kommunikation, som mobiltelefon med laddat batteri, för att snabbt kunna be om hjälp eller larma 112 om behov uppstår.

- Ha vatten och släckutrustning tillgängligt. Fyll gödseltunnor eller andra stora behållare med vatten. Säkerställ släckredskapens funktion och om möjligt samverka med exempelvis grannar.

Arbete på annans mark

Det krävs särskild vaksamhet kring att identifiera förhållanden kring mark, växtlighet, topografi och tillfartsvägar om arbete ska utföras på någon annans mark där förhållandena inte är lika kända. I det fallet är det också viktigt att du väl känner till plats och position helst koordinat för att vid behov kunna hänvisa räddningstjänsten till rätt plats.

Viktigt att tänka på i samband med arbetet:

- Vid parkering av fordon och arbetsmaskiner kontrollera att heta och varma delar inte kommer i närkontakt med torrt och lättantändligt material. Speciellt person- eller gårdsbilar med varma avgassystem och katalysatorer är en stor brandrisk om de körs ut i fält
- Iaktta stor vaksamhet under arbetets gång för att undvika eventuella risker och för att tidigt upptäcka en uppkommen brand.
- Vid larm till SOS är det viktigt att kunna uppge:
 - Position helst med koordinat
 - Omfattning och spridningsriktning
 - Vad det är som hotas?
 - Lämplig tillfartsväg

Övrig information som kan vara bra att ha finns i brandskyddspärmen.

<https://www.brandskyddsforeningen.se/lbk/lbk-parmen/>

I arbetet med att ta fram denna PM har samråd skett med Jordbruksverket, Lantbrukarnas Riksförbund, Lantbrukets brandskyddskommitté, Länsstyrelsen i Kalmar län och Räddningstjänsten Karlstadregionen